

undergives Landdagen. Mon det er en velbegrunder, mon det er en ganske ærlig Maade at angribe et Forslag paa? (Mou=rier: Det troer jeg dog). Jeg kunde næsten fra en saa dannet og indsigtsfuld Rigsdagsmands Side fristes til at kalde dette en Umulighed; har da den ærede Rigsdagsmand overseet, at netop alle de Betæneligheder, som man ret godt maatte vide, at han og ret Mange med ham vilde have imod en Commune lov som den foreslaede, maatte opfordre til at fremkomme med alle de Forsoningsmidler og alle de Garantier, som man kunde opstille uden at krænke Grundprinciperne, og naar han klager over, at Under-Communerne derved ikke have faaet Selvstændighed nok, saa vil jeg svare: Grindrer han da ikke, at den Landdag, der skal endelig paakjende deres Beslutninger, at denne Landdag er fremgaaet ved Folkets eget Valg, og huffer han endelig ikke, at her er ikke Talen om de smaa Communer, de nuværende Sogne, men her er Talen ogsaa om store Communer, om de saakaldte Landskreds og efter hans egne Ytringer lider jo Forslaget netop af den Mangel, at disse Landskreds-Communer ere givne en stor Magt. Den ærede Rigsdagsmand har doleret over Forslaget, forsaavidt det vedkommer Kjøbenhavn, og meent, at det ikke vilde finde Indgang i Stemningen i Hovedstaden; det er muligt. Jeg vil oprigtig tilstaae, at jeg har anseet det for nødvendigt at tage Kjøbenhavn med; men det vilde være ubestemt, om jeg, der ikke har den Ære at være Repræsentant for Kjøbenhavn i denne Forsamling, hvor der blandt denne Stads Rigsdagsmænd ere saa høilærde og lovlærde Medlemmer, om jeg der specielt vilde opstille Noget i saa Henseende. Jeg har derfor indskrænket mig til at udtale et Par Grundtanker, hvis Værd jeg for Dieblisset gjerne skal lade staae hen; men jeg vil dog sige den ærede Rigsdagsmand, at ogsaa jeg kjenner til Kjøbenhavn; ogsaa jeg har i min mangeaarige kommunale Virksomhed havt den Ære i 3 Aar at sidde i Kjøbenhavns Communerad, og jeg maa da tilstaae, at det netop er der, at jeg har samlet Overbeviisningen om, at Kjøbenhavn, ligesaameget som det øvrige Land, trænger til en Communeordning,

hvorved den store Deel af Befolkningen mere maa kunne gribes af og faae Interesse for den kommunale Udvikling, end Tilfældet er nu. Som Borgerrepræsentant i Kjøbenhavn har jeg troet at lægge Mærke til, at der virkelig var Savn af Kredse, som kunde besatte sig med disse mangfoldige, vistnok ikke uvigtige, og for en saa compliceret og forunderlig Samarbejden og Overbestyrelse, som Kjøbenhavns Communalbestyrelse, ikke lidet betænelige Sager. Det er der, at jeg har seet, t. Ex. det Særsyn, at Nørrebro — en lille By for sig — en By i stor Opkomst — lider af saa overordentlig mange kommunale Mangler, fremfor de øvrige Dele af Kommunen. Hvor er dens Kirke? Hvor ere dens Skoler? Hvilke Foranstaltninger er der truffet til Vedligeholdelse af dens Veie og Grøfter osv.? Men jeg skal, som sagt, lade dette staae hen; jeg er meget villig til at indrømme, og jeg maa tilstaae, jeg ønsker endog saa, at dette Punkt af mit Forslag maatte blive forbeholdt en særlig Afgjørelse, en særlig Lov. „Men“, har den ærede Rigsdagsmand fremdeles sagt, „Forslaget lider af en forfrækkelig Uklarhed, det vil være umuligt at følge det og at sætte det i Virksomhed“. Jeg maa tilstaae, at, om end saa var, kunde maaffee dog det Svar ligge nær, at, naar man sammenligner Forslaget, som det er, med de 3 kommunale Love, vi have, (Hør!) saa troer jeg, at de fleste upartiske Mænd skulde indrømme mig, at det dog er ligesaa klart, lige saa indholdsrigt (Ja! Ja! Nei! Nei!) som disse. Ja, man kan tvivles derom; jeg troer imidlertid gjentagende at turde opfordre til en Sammenligning, jeg frygter den ikke. Jeg tør saameget mere udtale det, som Ingen vil tiltroe mig, at jeg har undladt at benytte al den Bistand, jeg har kunnet faae ved Bearbejdelsen af denne Lov, og som ogsaa i andre Henseender er støttet af gode Kræfter. Men den ærede Rigsdagsmand har ganske overseet, han har ikke med et Ord talt om 2 Ting, som ved en organisk Lov dog ere af en ganske overordentlig Betydning, naar man spørger om, hvorledes den skal komme i Anvendelse. Del ene Moment, jeg mener, at han har overseet, er, at Forslaget udtrykkeligt forudsætter, at alle det Slags enkelte Bestemmelser, som han desidererer, skulle udarbejdes af